

בחודש השלישי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֲמֶרְתָּךְ, אִמְרָה שֶׁל ה' אֵלֶּא שֶׁלְשׁוֹנֵי שֶׁל הָאֵדָם
2 הַלּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה תַּעֲן כְּעֹנֶה וְחֹדֵר אַחַר הָאוֹמֵר. וְלִכֵּן מָה לְהִלָּן
3 בַּעַת מִתַּן-תּוֹרָה כּוֹלֵם עֲמֵדוּ לִפְנֵי ה' בְּאִימָה וּבִירְאָה כּוֹ' אִף כָּאֵן
4 כּוֹ' 11, כֹּל פַּעַם שִׁיהוּדִי לּוֹמֵד תּוֹרָה הַדָּבָר צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּאִמָּה וּבִירְאָה כִּי
5 בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה עֲכָשׁוּ הַקִּבְּ"ה
6 אוֹמֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עֲכָשׁוּ, 1 אֲמֶרְתָּךְ, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֲמֶרְתָּךְ, אֵלֶּא שֶׁלְשׁוֹנֵי
7 בְּאוֹתוֹ הָאֵפֶן מִמֶּשׁ כְּבִשְׁעַת 2 תַּעֲן כְּעֹנֶה אַחַר הָאוֹמֵר. וְלִכֵּן מָה לְהִלָּן בְּאִימָה
8 מִתַּן תּוֹרָה וְהָאֵדָם חֹדֵר אַחֲרָיו. 3 וּבִירְאָה כּוֹ' אִף כָּאֵן כּוֹ' 11, כִּי בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
9 וְגַם זֶה צָרִיךְ בְּאוֹר, דְּכִינֹן 4 עֲכָשׁוּ הַקִּבְּ"ה אוֹמֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עֲכָשׁוּ,
10 שְׁדַבְּרִיו שֶׁל הַקִּבְּ"ה חִיִּים 5 בְּאוֹתוֹ הָאֵפֶן מִמֶּשׁ כְּבִשְׁעַת מִתַּן תּוֹרָה. וְגַם זֶה
11 וְקִנְיָמִים לְעַד מֵאוּ שְׁנֵאמְרוּ 6 צָרִיךְ בְּאוֹר, דְּכִינֹן שְׁדַבְּרִיו שֶׁל הַקִּבְּ"ה חִיִּים
12 לְרֵאשׁוֹנָה הֵם קִימִים לְנֹצֵחַ בְּלִי 7 וְקִנְיָמִים לְעַד בְּלִי שׁוֹם שְׁנוֹי 12, וְלֹא נִהְיָה בְּהֵם שׁוֹם
13 שׁוֹם שְׁנוֹי 12, וְלֹא נִהְיָה בְּהֵם שׁוֹם 8 וּמִתְחַדֵּשׁ בְּזֶה שְׁאוּמְרָם עֲכָשׁוּ (בְּעֵת לְמוּד
14 שִׁנּוּי אוֹ חֲלִישׁוֹת מָה מִתְּנִסָּף 9 וּמִתְחַדֵּשׁ בְּזֶה שְׁאוּמְרָם עֲכָשׁוּ
15 (בְּעֵת לְמוּד הָאֵדָם) עוֹד 10 (ב) וַיּוֹכֵן זֶה בְּהִקְדִּים דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ 14, מְשַׁל
17 פַּעַם 13 וְמָה הִיָּה חֶסֶר בְּלִמּוּד 11 לְמִלָּךְ שְׁגוֹר וְאֵמֵר בְּנֵי רוּמִי לֹא יִרְדוּ
18 הַתּוֹרָה, אִם הַדָּבָר הִיָּה נֶחֱשֵׁב חֹזֵר עַל 12 לְסוּרְיָא, וּבְנֵי סוּרְיָא לֹא יַעֲלוּ לְרוּמִי, כִּן בְּשִׁפְרָא
19 דְּבָרִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִמֵר מִלִּפְנֵי 13 הַקִּבְּ"ה אֵת הָעוֹלָם, גְּזוֹר וְאֵמֵר הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם
20 אֲלֵפֵי שָׁנִים? 14 לְה' וְהָאֵרְץ נִתַּן לְבְנֵי אָדָם 15, כְּשִׁבְקָשׁ לְתַן
21 (ב) וַיּוֹכֵן זֶה בְּהִקְדִּים דְּאִיתָא 16 מוֹבָא בְּמִדְרָשׁ 14, אֹדוּת מִתַּן
22 תּוֹרָה מְשַׁל לְמִלָּךְ שְׁגוֹר 17 וְאֵמֵר הַתּוֹרָה וְאֵמֵר הַתּוֹרָתוֹנִים יַעֲלוּ
23 וְאֵמֵר בְּנֵי רוּמִי לֹא יִרְדוּ 18 לְעֵלְיוֹנִים וְהַעֲלִינִים יִרְדוּ לְתַתְּחוֹנִים, וְאֵנִי
24 לְסוּרְיָא, וּבְנֵי סוּרְיָא לֹא 19 הַתְּחִיל, שְׁנֵאמְרָם 16 וַיִּרְד הַיְוִי עַל הַר סִינַי,
25 יַעֲלוּ לְרוּמִי, כִּן בְּשִׁפְרָא 18 וְכַתִּיב 17 וְאֵל מוֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל הַיְוִי. וְהִנֵּה
26 הַקִּבְּ"ה אֵת הָעוֹלָם, גְּזוֹר 19 יְדוּעַ שֶׁהַגְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם שֶׁהִיָּה בְּשַׁעַת מִתַּן
27 וְאֵמֵר הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְה' 20 תּוֹרָה (וַיִּרְדַּת הַעֲלִיּוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים, וַיִּרְד הַיְוִי עַל
28 וְהָאֵרְץ נִתַּן לְבְנֵי אָדָם 15, 21 הַר סִינַי) הִיָּה בְּדִרְךָ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, הִיָּינוּ
29 וְלֹא יִכּוֹל לְהִיּוֹת חִיבּוּר בֵּין רוּחַנִיּוֹת 22 שֶׁהַגְּלוּי הִיָּה מִצַּד הַהֶמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה, וְהַמַּטָּה
30 ("שָׁמַיִם") וְגַשְׁמִיּוֹת ("אֵרֶץ") 23 לֹא הִיָּה כְּלִי לְזֶה 18, וְעֵנְנֵן הַתּוֹרָתוֹנִים יַעֲלוּ
31 כְּשִׁבְקָשׁ לְתַן הַתּוֹרָה, בְּטַל 24 לְעֵלְיוֹנִים הוּא 19 שְׁבַמְתָּן תּוֹרָה נִתַּן הַכַּחַ
32 בְּשִׁפְרָא וְאֵמֵר הַתּוֹרָתוֹנִים 25 שֶׁהַעֲבוּדָה דְּתוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁלֵאֲחֲרֵי מִתַּן תּוֹרָה,
33 יַעֲלוּ לְעֵלְיוֹנִים 26 תַּפְּעוּל בְּעוֹלָם שֶׁהִיָּה כְּלִי לְאֱלֻקוֹת. וְכַמְבָּאָר
34 ("שָׁמַיִם") וְהַעֲלִיּוֹנִים יִרְדוּ 27 בְּמִקּוֹם אַחֲרָי 20, דְּזֶה שְׁעַל-יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת
35 לְתַתְּחוֹנִים, כִּן שְׁכֵן יִהְיֶה חִיבּוּר 28 נַעֲשֶׂה בְּרוּר וְזִכּוּף בְּדָבָרִים שְׁבַעוֹלָם שְׁבָהֵם
36 בֵּין גַּשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת 29 נַעֲשִׂית הַמִּצְוָה, וְעַד שְׁבַכְמָה עֲנִינִים נַעֲשִׂים הֵם
37 הַתְּחִיל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר 30 (הַדְּבָרִים שְׁבַעוֹלָם) חֲפָצָא שֶׁל מִצְוָה, הוּא
38 עַל עֲצֻמוֹ - אֵנִי הַתְּחִיל, שְׁהוּא 29 נַעֲשִׂית הַמִּצְוָה, וְעַד שְׁבַכְמָה עֲנִינִים נַעֲשִׂים הֵם
39 עוֹשֶׂה עֵדֶר רֵאשׁוֹן לְבִיטוּל הַגְּזִירָה 30 (הַדְּבָרִים שְׁבַעוֹלָם) חֲפָצָא שֶׁל מִצְוָה, הוּא

(11) ברכות כב, א. (12) ולהעיר מסה"מ תרנ"ה שם. (13) ראה עד"ז סה"מ תרס"ה וה"ש"ת שבהערה 7. (14) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד. (15) תהלים קטו, טז. (16) פרשתנו יט, כ. (17) משפטים כד, א. (18) סה"מ תרמ"ג ס"ע פד ואילך. המשך תער"ב ח"ב ס"ע תתקל ואילך. ובכ"מ. וראה לקו"ש ח"ח ע' 24. (19) ראה לקו"ש שם. (20) ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. הדרן על הש"ס (תשמ"ט) ו"ה ואילך (תורת מנחם - הדרנים על הרמב"ם וש"ס ס"ע תיו ואילך).